

Domeniul de studiu: Limbă și literatură

Programul de studiu: **Limba și literatura modernă A - Limba și literatura română B**

TEMATICA ȘI BIBLIOGRAFIA PENTRU PROBA SCRISĂ

Examenul de LICENȚĂ

Sesiunea iunie 2024

1. Limba română¹

I. Istoria limbii române. Istoria limbii române literare

A. Istoria limbii române

Tematică:

1. Originile limbii române. Periodizarea istoriei limbii române.
2. Latinitatea limbii române (lexic, morfologie).
3. Fonetica istorică. Evoluția sistemului vocalic și consonantic de la latină la română.
4. Structura etimologică a vocabularului limbii române.

Bibliografie:

Maria Cătănescu, *Limba română. Origini și dezvoltare*, București, Humanitas, 1996, p. 9-75.
Marius Sala, *De la latină la română*, București, Univers Enciclopedic, 1998, p. 61-100, 114-133.
Gr. Brâncuș, *Introducere în istoria limbii române*, I, București, Editura Fundației România de mâine, 2004, p. 25-39, 70-76, 78-92, 96-116.

B. Istoria limbii române literare

Tematică:

1. Originea și baza dialectală a limbii române literare; normele limbii literare din secolul al XVI-lea.
2. Normele limbii literare în secolele al XVII-lea și al XVIII-lea. Dezvoltarea stilului beletristic (Miron Costin, Ion Neculce, cronicarii munteni, Dosoftei, Dimitrie Cantemir).
3. Limbajul figurativ al poeziei romantice pre-eminesciene.
4. Stilul beletristic în a doua jumătate a secolului al XIX-lea; Mihai Eminescu – inovații în limbajul poetic; Ion Creangă – oralitatea limbii și a stilului; I.L. Caragiale – procedee ale comicului de limbaj.

¹ Studenții vor alege unul dintre modulele numerotate cu cifre romane (I-IV).

Bibliografie:

- Al. Rosetti, B. Cazacu, L. Onu, *Istoria limbii române literare*, vol. I, *De la origini până la începutul secolului al XIX-lea*, ed. a II-a, București, Editura Minerva, 1971 (p. 61-77 și capitolele: Miron Costin; Ion Neculce; Cronicarii munteni; Dosoftei; Dimitrie Cantemir).
- Ion Gheție, *Istoria limbii române literare. Privire sintetică*, București, EȘE, 1978, p. 11-32, 77-125.
- Mihaela Mancaș, *Limbaajul artistic românesc modern. Schiță de evoluție*, București, Editura Universității din București, 2005, p. 30-48, 118-209.

II. Pragmatică. Stilistică

A. Pragmatică

Tematică:

1. Deixis.
2. Acte de vorbire: structură, clasificare, mărci ale forței ilocuționare.
3. Forme ale implicitului discursiv: presuposiții (tipuri, declanșatori), implicaturi conversaționale.
4. Principiul cooperării.
5. Strategii ale politeții.
6. Analiza conversației.

Bibliografie:

- Liliana Ionescu-Ruxăndoiu, *Limbaaj și comunicare. Elemente de pragmalingvistică*, București, Editura ALL, 2003 (integral).
- Liliana Ionescu-Ruxăndoiu, *Conversația. Structuri și strategii. Sugestii pentru o pragmatică a românei vorbite*, București, Editura ALL, 1995 (integral).

B. Stilistică

Tematică:

1. Structura stilistică a limbii române contemporane.
2. Stilurile funcționale ale românei actuale; prezentare generală a trăsăturilor distinctive.

Bibliografie:

- Ion Coteanu, *Stilistica funcțională a limbii române. Stil, stilistică, limbaaj* (vol. I), București, E.A.R.S.R., 1973, pp. 45-87 (cap. Determinarea limbajelor și a stilurilor).
- Maria Cvasnîi-Cătănescu, *Retorică publicistică. De la paratext la text*, București, 2006, EUB, pp.159-200 (Textul de opinie-Editorialul); 203-239 (Retorică publicitară).

Iorgu Iordan, *Stilistica limbii române*, București, Editura Științifică, 1975 / 1943, pp. 11-27 (Introducere).

Dumitru Irimia, *Structura stilistică a limbii române contemporane*, București, EȘE, 1986, pp. 28-97; 103-243.

Rodica Zafiu, *101 cuvinte argotice*, București, Humanitas, 2010, pp. 39-83 (Descrierea argoului actual).

III. Morfologia limbii române. Fonetică și fonologie

A. Morfologia limbii române

Tematică:

1. Categoriile gramaticale și clasele de flexiune ale substantivului.
2. Clasele de flexiune ale adjectivului.
3. Pronumele (tipuri, caracteristici flexionare).
4. Verbul – caracteristici generale. Categoriile gramaticale ale verbului.

Bibliografie:

GALR (*Gramatica limbii române*), București, Editura Academiei Române, 2008, vol. I, p. 83-89, 146-149, 196-208, 213-215, 220-221, 229-232, 234-239, 243-248, 261-263, 269-270, 274-276, 283-284, 323-332, 468-482.

B. Fonetică și fonologie

Tematică:

Sunetele limbii române: clasificarea articulatorie. Sistemul fonologic al limbii române: vocalele și semivocalele (descrierea fonetică a alofonelor, trăsăturile distinctive); consoanele (descrierea fonetică a alofonelor, trăsăturile distinctive; grupurile monofonematice).

Bibliografie:

Limba română contemporană. Fonetica. Fonologia. Morfologia (coord. Ion Coteanu), ed. a II-a, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1985, p. 18-25, 48-64, 70-76.

IV. Sintaxa limbii române. Lexicologia limbii române contemporane

A. Sintaxa limbii române

Tematică:

Organizarea sintactică a grupului verbal (componentă, organizare, descriere a unor funcții din structura grupului: subiect, nume predicativ, complemente, circumstanțiale).

Bibliografie:

GALR (*Gramatica limbii române*), București, Editura Academiei Române, 2008, vol. al II-lea, p. 267-295, 332-335, 338-372, 392-416, 418-436, 438-452, 454-461, 463-471, 487-494.

B. Lexicologia limbii române contemporane

Tematică:

1. Procedee de îmbogățire a vocabularului (împrumutul lexical, calcul lingvistic, derivarea și compunerea).
2. Structura semantică a lexicului românesc contemporan (principalele categorii semantice: polisemie, sinonimie, antonimie, paronimie, omonimie).

Bibliografie:

Angela Bidu Vranceanu, Narcisa Forăscu, *Limba română contemporană. Lexicul*, București, Humanitas Educațional, 2005, p. 47-145.

Ion Coteanu, *Formarea cuvintelor în limba română*, București, Editura Universității din București, 2007 (integral).

Adriana Stoichițoiu-Ichim, *Aspecte ale influenței engleze în româna actuală*, București, Editura Universității din București, 2006, p. 29-63.

Liviu Groza, *Elemente de lexicologie*, București, Editura Humanitas Educațional, 2004, p. 91-136.

DECAN,

Prof. univ. dr. habil. Oana Fotache-Dubălaru

Domeniul de studiu: Limbă și literatură

Programul de studiu: **Limba și literatura modernă A - Limba și literatura română B**

TEMATICA ȘI BIBLIOGRAFIA PENTRU PROBA SCRISĂ

Examenul de LICENȚĂ

Sesiunea iunie 2024

1. Limba română¹

I. Istoria limbii române. Istoria limbii române literare

A. Istoria limbii române

Tematică:

1. Originile limbii române. Periodizarea istoriei limbii române.
2. Latinitatea limbii române (lexic, morfologie).
3. Fonetica istorică. Evoluția sistemului vocalic și consonantic de la latină la română.
4. Structura etimologică a vocabularului limbii române.

Bibliografie:

Maria Cătănescu, *Limba română. Origini și dezvoltare*, București, Humanitas, 1996, p. 9-75.
Marius Sala, *De la latină la română*, București, Univers Enciclopedic, 1998, p. 61-100, 114-133.
Gr. Brâncuș, *Introducere în istoria limbii române*, I, București, Editura Fundației România de mâine, 2004, p. 25-39, 70-76, 78-92, 96-116.

B. Istoria limbii române literare

Tematică:

1. Originea și baza dialectală a limbii române literare; normele limbii literare din secolul al XVI-lea.
2. Normele limbii literare în secolele al XVII-lea și al XVIII-lea. Dezvoltarea stilului beletristic (Miron Costin, Ion Neculce, cronicarii munteni, Dosoftei, Dimitrie Cantemir).
3. Limbajul figurativ al poeziei romantice pre-eminesciene.
4. Stilul beletristic în a doua jumătate a secolului al XIX-lea; Mihai Eminescu – inovații în limbajul poetic; Ion Creangă – oralitatea limbii și a stilului; I.L. Caragiale – procedee ale comicului de limbaj.

¹ Studenții vor alege unul dintre modulele numerotate cu cifre romane (I-IV).

Bibliografie:

- Al. Rosetti, B. Cazacu, L. Onu, *Istoria limbii române literare*, vol. I, *De la origini până la începutul secolului al XIX-lea*, ed. a II-a, București, Editura Minerva, 1971 (p. 61-77 și capitolele: Miron Costin; Ion Neculce; Cronicarii munteni; Dosoftei; Dimitrie Cantemir).
Ion Gheție, *Istoria limbii române literare. Privire sintetică*, București, EȘE, 1978, p. 11-32, 77-125.
Mihaela Mancaș, *Limbaajul artistic românesc modern. Schiță de evoluție*, București, Editura Universității din București, 2005, p. 30-48, 118-209.

II. Pragmatică. Stilistică

A. Pragmatică

Tematică:

1. Deixis.
2. Acte de vorbire: structură, clasificare, mărci ale forței ilocuționare.
3. Forme ale implicitului discursiv: presupuziții (tipuri, declanșatori), implicaturi conversaționale.
4. Principiul cooperării.
5. Strategii ale politeții.
6. Analiza conversației.

Bibliografie:

- Liliana Ionescu-Ruxăndoiu, *Limbaaj și comunicare. Elemente de pragmalingvistică*, București, Editura ALL, 2003 (integral).
Liliana Ionescu-Ruxăndoiu, *Conversația. Structuri și strategii. Sugestii pentru o pragmatică a românei vorbite*, București, Editura ALL, 1995 (integral).

B. Stilistică

Tematică:

1. Structura stilistică a limbii române contemporane.
2. Stilurile funcționale ale românei actuale; prezentare generală a trăsăturilor distinctive.

Bibliografie:

- Ion Coteanu, *Stilistica funcțională a limbii române. Stil, stilistică, limbaaj* (vol. I), București, E.A.R.S.R., 1973, pp. 45-87 (cap. Determinarea limbajelor și a stilurilor).
Maria Cvasnîi-Cătănescu, *Retorică publicistică. De la paratext la text*, București, 2006, EUB, pp.159-200 (Textul de opinie-Editorialul); 203-239 (Retorică publicitară).

Iorgu Iordan, *Stilistica limbii române*, București, Editura Științifică, 1975 / 1943, pp. 11-27 (Introducere).

Dumitru Irimia, *Structura stilistică a limbii române contemporane*, București, EȘE, 1986, pp. 28-97; 103-243.

Rodica Zafiu, *101 cuvinte argotice*, București, Humanitas, 2010, pp. 39-83 (Descrierea argoului actual).

III. Morfologia limbii române. Fonetică și fonologie

A. Morfologia limbii române

Tematică:

1. Categoriile gramaticale și clasele de flexiune ale substantivului.
2. Clasele de flexiune ale adjectivului.
3. Pronumele (tipuri, caracteristici flexionare).
4. Verbul – caracteristici generale. Categoriile gramaticale ale verbului.

Bibliografie:

GALR (*Gramatica limbii române*), București, Editura Academiei Române, 2008, vol. I, p. 83-89, 146-149, 196-208, 213-215, 220-221, 229-232, 234-239, 243-248, 261-263, 269-270, 274-276, 283-284, 323-332, 468-482.

B. Fonetică și fonologie

Tematică:

Sunetele limbii române: clasificarea articulatorie. Sistemul fonologic al limbii române: vocalele și semivocalele (descrierea fonetică a alofonelor, trăsăturile distinctive); consoanele (descrierea fonetică a alofonelor, trăsăturile distinctive; grupurile monofonematice).

Bibliografie:

Limba română contemporană. Fonetica. Fonologia. Morfologia (coord. Ion Coteanu), ed. a II-a, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1985, p. 18-25, 48-64, 70-76.

IV. Sintaxa limbii române. Lexicologia limbii române contemporane

A. Sintaxa limbii române

Tematică:

Organizarea sintactică a grupului verbal (componentă, organizare, descriere a unor funcții din structura grupului: subiect, nume predicativ, complemente, circumstanțiale).

Bibliografie:

GALR (*Gramatica limbii române*), București, Editura Academiei Române, 2008, vol. al II-lea, p. 267-295, 332-335, 338-372, 392-416, 418-436, 438-452, 454-461, 463-471, 487-494.

B. Lexicologia limbii române contemporane

Tematică:

1. Procedee de îmbogățire a vocabularului (împrumutul lexical, calcul lingvistic, derivarea și compunerea).
2. Structura semantică a lexicului românesc contemporan (principalele categorii semantice: polisemie, sinonimie, antonimie, paronimie, omonimie).

Bibliografie:

- Angela Bidu Vranceanu, Narcisa Forăscu, *Limba română contemporană. Lexicul*, București, Humanitas Educațional, 2005, p. 47-145.
- Ion Coteanu, *Formarea cuvintelor în limba română*, București, Editura Universității din București, 2007 (integral).
- Adriana Stoichițoiu-Ichim, *Aspecte ale influenței engleze în româna actuală*, București, Editura Universității din București, 2006, p. 29-63.
- Liviu Groza, *Elemente de lexicologie*, București, Editura Humanitas Educațional, 2004, p. 91-136.

2. Literatura română¹

I. Literatura română veche. Pareneza (*Învățăturile lui Neagoe Basarab*). Poezie (Dosoftei; poemul filosofic: Miron Costin). Istoriografia (Grigore Ureche, Miron Costin, Neculce, cronicarii munteni). Proza oratorică (*Didahiile* lui Antim Ivireanul). Dimitrie Cantemir (*Divanul sau gâlceava înțeleptului cu lumea, Istoria ieroglifică*).

Bibliografie critică:

- Dan Horia Mazilu, *Cronicarii munteni*, București, Editura Minerva, 1978; *Introducere în opera lui Dosoftei*, București, Editura Minerva, 1997.
- Eugen Negrici, *Antim, logos și personalitate* (orice ediție); *Narațiunea în cronicile lui Grigore Ureche și Miron Costin* (orice ediție); *Poezia medievală în limba română* (orice ediție).
- Gabriel Mihăilescu, *Universul baroc al „Istoriei ieroglifice”: între retorică și imaginar*, București, FNSA/ Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu”, 2002.

¹ Studenții vor alege unul dintre modulele numerotate cu cifre romane (I–V).

II. Începuturile literaturii române moderne. Ion Budai-Deleanu, *Țiganiada*. **Poezia:** Costache Conachi, Văcăreștii. Manifestul romantic al *Daciei literare* și consecințele lui. Poetii pașoptiști: I. Heliade Rădulescu, Grigore Alexandrescu, Vasile Alecsandri, Dimitrie Bolintineanu. **Proza:** Costache Negruzzi (proza istorică, *Negru pe alb*), Vasile Alecsandri (*Buchetiera de la Florența, Iașii în 1844, Balta-albă*), Ion Ghica (*Scrisori către V. Alecsandri*), Alecu Russo (*Studie moldovană*), Nicolae Filimon (*Ciocoi vechi și noi*), B.P. Hasdeu (*Duduca Mamuca*). **Teatrul:** B.P. Hasdeu (*Răzvan și Vidra*), Vasile Alecsandri (*Despot Vodă, Chirița în Iași, Chirița în provincie*).

Bibliografie critică:

Mircea Anghelescu, *Preromantismul românesc*, București, Editura Minerva, 1971; *Lâna de aur. Călătorii și călătoriile în literatura română*, București, Cartea Românească, 2015.

D. Popovici, *Romantismul românesc*, București, Editura Tineretului, 1969.

Paul Cornea, *Originile romantismului românesc*, București, Editura Minerva, 1972; *Oamenii începutului de drum*, București, Cartea Românească, 1975.

Eugen Simion, *Dimineața poezilor*, orice ediție.

Mihai Zamfir, *Din secolul romantic*, București, Editura Cartea Românească, 1989.

III. Epoca Junimii. Apariția spiritului critic în sens modern. T. Maiorescu (*O cercetare critică asupra poeziei române, În contra direcției de astăzi în cultura română, Direcția nouă în poezia și proza română*). Mihai Eminescu (opera poetică; proza), I.L. Caragiale (comediile, *Năpasta, Momente și schițe, O făclie de Paște, În vreme de război, Păcat, Kir Ianulea, Calul dracului, La Hanul lui Mânjoală*), Ion Creangă (*Amintiri din copilărie, poveștile*), Ioan Slavici (nuvelele: *Moara cu noroc, Budulea Taichii, Popa Tanda, Pădureanca, Scormon, Gura satului*; romanul *Mara*), Duiliu Zamfirescu (ciclul *Comăneștenilor*). **Estetismul antijunimist:** Al. Macedonski și *Literatorul*. Ideologii literare ale începutului de secol XX (sămănătorismul, poporanismul). **Poeți reprezentativi ai perioadei posteminesciene:** Al. Macedonski (opera poetică), G. Coșbuc (opera poetică), O. Goga (opera poetică), G. Bacovia (opera poetică).

Bibliografie critică:

Adrian Marino, *Opera lui Al. Macedonski*, București, EPL, 1967.

I. Negoșescu, *Poezia lui Eminescu* (orice ediție).

Z. Ornea, *Junimea și junimismul* (orice ediție), *Sămănătorismul* (orice ediție).

Dicționarul literaturii române până la 1900, București, Editura Academiei, 1979.

IV. Literatura română în perioada interbelică. E. Lovinescu și teoria modernității interbelice. **Poezia:** T. Arghezi (*Cuvinte potrivite, Flori de mucigai, Hore*), Lucian Blaga

(*Poemele luminii, Pașii profetului, În marea trecere, Cântecul focului*), Ion Barbu (*Joc secund*), Ion Pillat (*Pe Argeș în sus, Poeme într-un vers*), Vasile Voiculescu (*Poeme cu îngeri*); Avangarda poetică interbelică. Continuități postbelice (Tristan Tzara, Geo Bogza, Ion Vinea, Ilarie Voronca, Gellu Naum etc). **Proza:** M. Sadoveanu (*Zodia Cancerului sau vremea Ducăi-vodă, Creanga de Aur, Noptile de Sânziene, Divanul persian*), L. Rebreanu (*Ion, Pădurea spânzuraților, Ciuleandra, Răscoala, Gorila*), Camil Petrescu (*Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război, Patul lui Procust*), Hortensia Papadat-Bengescu (*Femeia în fața oglinzii, Ciclul Hallipilor*), G. Călinescu (*Cartea nunții, Enigma Otiliei*), Mateiu Caragiale (*Craii de Curtea Veche*), M. Blecher (*Întâmplări în irealitatea imediată, Inimi cicatrizate*). **Critica și istoria literară:** E. Lovinescu (*Istoria literaturii române contemporane*), G. Călinescu (*Viața lui Mihai Eminescu; Opera lui Mihai Eminescu; Istoria literaturii române de la origini până în prezent*).

Bibliografie critică:

Ov. S. Crohmălniceanu, *Literatura română între cele două războaie mondiale*, vol. I-III, ediția a doua, București, Editura Minerva, 1972-1975.

E. Lovinescu, *Istoria literaturii române contemporane* (compendiu), orice ediție.

Nicolae Manolescu, *Arca lui Noe*, I-III (orice ediție).

Z. Ornea, *Tradiționalism și modernitate în deceniul al treilea*, București, Editura Eminescu, 1980.

V. Literatura română după al doilea război mondial (contemporană). Realismul socialist.

Proza: Petru Dumitriu (*Cronică de familie*, vol. I-III), Marin Preda (*Moromeții*, vol. I-II, *Cel mai iubit dintre pământeni*), Augustin Buzura (*Vocile nopții*), Nicolae Breban (*Bunavestire*), Șt. Bănulescu (*Cartea Milionarului*), Radu Petrescu (*Matei Iliescu, Jurnal*), Mircea Horia Simionescu (*Dicționar onomastic, Bibliografia generală*), Radu Cosașu (ciclul *Supraviețuiri* : un volum, la alegere), Gabriela Adameșteanu (*Dimineață pierdută*). **Poezia:** Șt. Aug. Doinaș (*Omul cu compasul*), Nichita Stănescu (*11 elegii*), Marin Sorescu (*La Lilieci*, cărțile I-VI), Leonid Dimov (*Carte de vise*), Mircea Ivănescu (poeme). **Optzecismul:** vol. *Aer cu diamante, Cinci, Desant '83*, Mircea Nedelciu (*Zmeura de câmpie*), Mircea Nedelciu, Adriana Babeți, Mircea Mihăieș (*Femeia în roșu*), Gheorghe Crăciun (*Pupa rusă*), Ion Stratan (*Cinci cântece pentru eroii civilizatori*), Mariana Marin (*Un război de o sută de ani*), Traian T. Coșovei (*Ninsoarea electrică*). **Critica și istoria literară:** Nicolae Manolescu (*Arca lui Noe*, I-III), Eugen Simion (*Dimineața poezilor*), Lucian Raicu (*Calea de acces*), Gheorghe Crăciun (ed.: *Competiția continuă. Generația '80 în texte teoretice*). **Literatura română din exil** (Mircea Eliade, *Noaptea de Sânziene*, Vintilă Horia, *Dumnezeu s-a născut în exil*, Eugen Ionescu, *Teatru – o piesă*, la alegere, Monica Lovinescu, ciclul *Unde scurte – un volum*, la alegere).

Bibliografie critică:

Eugen Negrici (antologie și prefață de), *Poezia unei religii politice. Patru decenii de agitație și propagandă*, București, Editura Pro, 1995.

Eugen Negrici, *Literatura română sub comunism*, vol. I-II, București, Editura Fundației Pro, 2002-2003.

Eugen Simion, *Scriitori români de azi*, vol. I-IV, București, Cartea Românească, 1974-1989.

Florin Manolescu, *Enciclopedia exilului literar românesc*, București, Editura Compania, 2002.

Mircea Cărtărescu, *Postmodernismul românesc*, București, Humanitas, 1999.

DECAN,

Prof. univ. dr. habil. Oana Fotache-Dubălaru